

“Problémové” chování a reakce v kontextu poskytování služeb osobám bez domova jako projev reakce na trauma - příklady

Zdroj: Hopper et al, The Open Health Services and Policy Journal, 2010, Volume 3 p.98

“Problémové” chování	Obvyklá reakce na trauma
Má problémy s motivací, nevyvíjí snahu o rekvalifikaci, vzdělávání, hledání práce, či bydlení.	Deprese a snížený zájem o každodenní činnosti.
Prostředí klientovi nepřipadá bezpečné, či pohodlné, je unavený a neodpočatý. V noci se potuluje/ruší okolí.	Noční můry a nespavost.
Vnímá okolí jako nepřátelské a tyranizující, ztrácí kontakt s realitou a opětovně prožívá traumatické momenty.	Flashbacky (vracející se vzpomínky), traumatické spouštěče.
Vyhýbá se schůzkám / terapii, emočně se uzavírá, když dojde na určitá témata.	Vyhýbání se traumatickým vzpomínkám / připomenutím.
Izuluje se, od ostatních klientů i od personálu.	Pocity odtržení, odtažitost.
Nevnímá emoční reakce, ztráta empatie.	Emocionální otupení, omezení určitých pocitů.
Hledá nebezpečí, je nervózní a napjatý.	Hypervigilance (zvýšená ostražitost).
Má časté spory a konflikty s ostatními klienty / personálem, vypadá rozrušeně.	Iritabilita, podrážděnost, nepokojnost, výbuchy vzteku.
Má problémy plnit úkoly při vzdělávání / v zaměstnání.	Problémy s pamětí a koncentrací.
Když je v zařízení, je podrážděný a nepokojný. Má problémy s pravidly a následky. Obtížně vychází s dětmi.	Pocity bezmoci, nebezpečí, absence kontroly.
Má problémy s dodržováním pravidel, nevychází s autoritami. Nepřijímá pomoc od jiných.	Zvýšená potřeba kontroly.
Působí emočně „nekontrolovaně“. Trpí nepředvídanými výkyvy nálady. Personál i další klienti s klientem špatně vychází právě kvůli jeho nepředvídatelnosti.	Emoční dysregulace (výkyvy v náladě).

Vypadá zasněně, duchem nepřítomně. Má obtíže vybavit si, jestli něco udělal nebo ne. Nereaguje na vnější podněty.	Disociace.
Stěžuje si na bolesti, např. hlavy, břicha, zad. Je často nemocný.	Psychosomatické symptomy, narušený imunitní systém.
Odstřihává se od rodiny, přátel a dalších zdrojů podpory.	Pocity hanby a viny.
Nedůvěřuje personálu; má pocit, že jsou ostatní proti němu. Nevytváří si blízké vztahy.	Problémy s důvěrou a/nebo pocit zrazené důvěry.
Stěžuje si na neférové zacházení, špatné nastavení systému. Připadá si nadměru kritizován, obviňován.	Ztráta představy o přirozeném řádu a férovosti světa.
Nevynakládá snahu – nedochází na schůzky, nereaguje na nabízenou pomoc.	Naučená bezmocnost.
Vniká ostatním do osobního prostoru, nebo naopak nevnímá, když totéž dělají ostatní jemu.	Problémy s hranicemi, limity, vnímáním osobních zón.
Přetrvávající problémy s alkoholem / drogami.	Využívání návykových látek ke zmírňování emočních reakcí.
Zůstává v násilném vztahu, je opětovně viktimizován. Reviktimizace.	Omezená schopnost identifikovat známky nebezpečí.